

Norge – verdens fremste sjømatnasjon

Linekonferansen, 29. mars, Måløy

Politisk rådgiver Fride Solbakken

Regjeringas ambisjoner for fiskeri- og havbruksnæringa

I den politiske plattformen til regjeringa – ”Soria Moria 2” – er det satt høye ambisjoner for fiskeri- og havbruksnæringa. Regjeringas visjon er at Norge skal være verdens fremste sjømatnasjon. VERDENS FREMSTE SJØMATNASJON. Intet mindre.

Visjoner er noe vi skal strekke oss etter, både næring og myndigheter. De skal inspirere og motivere. At vi skal være verdens fremste sjømatnasjon, krever at vi har kunnskaper som ligger i front på områder som bærekraftig ressursforvaltning og havbruk, havmiljø, klima, produktutvikling og marked.

Linefiske - Kvalitet og marked

Autolineflåten eller banklineflåten på nordvestlandet, spesielt ytterst i Nordfjord og på Sunnmøre, har gjennom historien hatt en spesiell betydning for utviklingen av norsk fiskerinæring. Selv om det fantes mange linefartøy andre plasser i landet, så er det liten tvil om at den vedvarende verdiskapningen som skjer i disse kommunene, har ført til at flåten her har fått en særegen stilling for linefisket og fiskeri-Norge.

Linefiskeriene er i aller høyeste grad en del av å utvikle Norges posisjon som verdens fremste sjømatnasjon.

Den havgående autolineflåten driver et svært spesialisert fiske. Fangstene fra lineflåten blir ansett for å være av høy kvalitet og ferskhetsgrad. Samtidig er linefisket blitt viktig for å utnytte hysekvotene og for å få fordelt torskefangstene utover hele året. I tillegg er linefiske skånsomt for havbunnen og fisket er lite energikrevende.

Mange mener at autolineflåten har kommet lengst i Norge med å utvikle et fiske med leveranse av høykvalitetsråstoff. Helt ferske resultater i en rapport laget av Nofima, viser at krokfanget hvitfisk oppfattes som den kvalitetsmessige beste fisken i det europeiske ferskfiskmarkedet.

Selv om autolineflåten i all hovedsak fryser råstoff om bord, mener regjeringen det er viktig for fiskerinæring å tilby et variert utvalg av produkter, som for øvrig er i tråd med ferskfiskstrategien. Ferske leveranser av råstoff fører til bearbeiding på land og mer verdiskaping i kystsamfunnene. Dette har vi sett denne vinteren i løpet av skreisesongen med blant annet linefanget fisk i Vesterålen. Ferske leveranser bidrar også til aktivitet i industrien utover høsten.

Jeg er overbevist om at norsk fiskerinæring er tjent med at alle produkter, frossen som ferskt, som leveres ut i markedene er forbundet med kvalitet.

Videre peker andre resultater på at autolinefartøyene har en fordel i forhold til for eksempel mindre kystlinefartøy med tanke på volum og muligheten til å fryse råstoffet om bord. Når man opererer med frossen fisk, unngås den mer prekære situasjonen knyttet til tidsbruk slik

fersk fisk er avhengig av. Det å kunne levere jevnt til et marked som etterspør linefanget fisk er også en fordel autolineflåten kan dra nytte av.

Av all linefanget fisk, så er det fryst fisk fra autolinen som oppnår best priser i markedet, sammenliknet med annen linefanget fisk.

Det er nettopp disse fortrinnene som gjør at de markedsmessige tilpasningene blir mer og mer avgjørende for flåten og deres marginer.

Når det er sagt så er det ikke til å legge skjul på at det er en utfordring å få godt nok betalt for produktene og innsatsen som ligger i å skaffe kvaliteten.

Jeg vil allikevel nevne et interessant eksempel i sammenheng med dette. Senest i desember i Fiskeribladet Fiskaren kunne vi lese om kokker i London som har lagt sin elsk på krokanget råstoff fra Måløy. Sjefskokken var helt overbevist om at den fryste fisken holder vel så god kvalitet som ferskt fisk.

Denne koblingen til restauranten i London er et flott eksempel på hvordan aktører gjennom en nytenkende markedstilnærming og samarbeid finner segmenter som er kvalitetsbevisste og betalingsvillige. Jeg tror det er et uforløst potensial i å bygge slike koblinger til flere markeder.

Jeg ser derfor veldig frem til å høre på og lære mer fra neste foredragsholders presentasjon av den engelske forbruker og sjømatmarkedet.

Line vs. andre redskap

Studier viser at kvalitet hos fisk blir forringet som følge av utmattelse, mekanisk trykk og forsinket prosessering i bulk. Nettopp her har linefanget fisk et fortrinn ettersom hver enkelt fisk tas om bord én og én. Tilsvarende må trålfanget fisk behandles ytterst skånsomt for å oppnå samme kvalitet. Dette fordrer små trålhal og effektiv behandling og prosessering.

Slik som kokkene i London, er det stadig flere som fremhever kvaliteten til sjøfrossen fisk. Det er imidlertid viktig at fisken er ferdig innfrost maks tre timer etter at den kommer om bord. Frossenfisk er et fullgodt produkt og akkurat like næringsrikt som fersk fisk. Det er derfor bare en myte at frossenfisk er av dårligere kvalitet enn fersk fisk.

Frossenfisken kan faktisk være av bedre kvalitet enn mye av fisken som selges som ferskvare. De aller fleste fiskebåter som fanger fisk for frysing, fryser fisken ned om bord på båten ute på fiskefeltet. Den er altså helt fersk når den dypfryses. Fisken mister ingen næringsstoffer når den fryses. Frossenfisk er pakket for å tåle oppbevaring og kan derfor ligge i fryseren lenge.

Lønnsomhet

Regjeringen anser strukturvirkemidlene som et av de viktigste virkemidlene for å oppnå lønnsomhet. En vedvarende og god lønnsomhet er optimalt for næringsaktører. Dette danner igjen et viktig grunnlag for blant annet flåtefornyning.

Dessverre er det ikke slik at ”lønnsomhet” er en knapp som man kan trykke på når det skulle være ønskelig, verken for dere selv eller andre beslutningstakere.

Det skal uansett ikke herske noen tvil om at regjeringen til enhver tid er opptatt av å legge til rette for at flåtegruppene, også konvensjonelle, skal kunne drive lønnsomt. Regjeringa er opptatt av næringslivets rammevilkår, og vi ønsker å lage enkle og effektive regelverk som sikrer et konkurransedyktig norsk næringsliv.

De rekordstore torskekvotene i Barentshavet har også bidratt til at autolineflåten har hatt en jevnere tilgang på kvalitetsråstoff. En helhetlig og bærekraftig ressursforvaltning er grunnpilaren for det vi holder på med. Det er viktig at det jobbes med en målsetning om at bestandene er i minst like god forfatning 20 år frem i tid. Dette er bærekraftig lønnsomhet både i samfunns- og bedriftsøkonomisk forstand.

Fiskerne, inkludert autolineflåten, skal altså i prinsippet høste av ressursene i evig tid. Vi jobber både lokalt, nasjonalt og internasjonalt for bærekraftig forvaltning på mange områder og politikk henger sammen. Som eksempel har det vi har oppnådd i kampen mot UUU-fiske, i høyeste grad internasjonalt arbeid, direkte betydning for lokalmiljøet her.

Videre har struktureringen i autolineflåten det siste tiåret bidratt til at fangstkapasiteten har blitt bedre tilpasset det faktiske ressursgrunnlaget. Funn fra Havforskninga kan tyde på at nedgangen i antall fartøy og tid i fisket har hatt en positiv bestandsutvikling av lange og brosme.

Adgangsbegrensinger i fisket etter lange og brosme

Når det gjelder de konkrete rammebetingelsene rundt fisket etter lange og brosme, så er dere helt sikkert kjent med at det nettopp har blitt avsluttet en høringsrunde om adgangsbegrensinger i dette fisket for fartøy over 28 meter dette fisket. Departementet har mottatt en rekke høringsuttalelser. Det jobbes nå med en vurdering av disse, og departementet har foreløpig ikke konkludert i saken.

Omdømme og rekruttering

Disse dager kan man få et inntrykk av at omdømmet til fiskeri- og havbruksnæringen aldri har vært diskutert så mye før i media og andre steder.

Mye tyder på at vi har en vei å gå når det gjelder å få en nyansert forklaring på hvordan staa virkelig er i fiskeriene langs kysten.

Jeg tror at et av de beste virkemidlene for å motbevise negative påstander, besitter dere i næringen selv.

Fortell meg derfor hvilken annen reklame for fiskerinæringen er bedre enn fortellingene som kommer fra dere som jobber i den selv? Her tror jeg næringa kan bli flinkere på fremsnakke seg selv!

Jeg kan tenke meg at det ikke alltid er lett å forholde seg til krav om det ene eller det andre, enten det er snakk om stivbeinte regler eller stiv kuling på havet.

Men dette hindrer ikke å fortelle om de gode dagene man opplever på havet. De gangene fisken trekkes opp i båten i hopetall mens sola skinner. Disse historiene bør gjenfortelles og leve videre, slik at den fremtidige generasjonen fiskere får en mulighet til oppleve det samme.

Siden vi først er inne på fremtidige generasjoner, er det veldig artig å se at ungdomsbedriften Taste of Måløy mottok en pris og rosende ord fra fiskeri- og kystministeren for sin Måløyburger under NM i sjømat i år.

Dette understreker at dere har målbevisste og fremtidsrettet ungdom i kommunen. Det gror godt i Måløy!

Oppsummering

Jeg tror uansett at autolinefisket kommer til å fortsette å være en vesentlig del av fiskeriaktiviteten her i Måløy i årene som kommer. Forhåpentligvis vil vi se flere gode eksempler på at markedene her til lands og utenlands, vil verdsette de fortreffelige produktene denne flåten leverer.

Jeg håper og tror derfor at linekonferansen vil være en ypperlig arena som bidra til å belyse viktige momenter som kan være med å konfrontere de utfordringene som vil møte norsk sjømatnæring i fremtiden. Jeg håper dette initiativet blir så vellykket at vi får invitasjon til en ny konferanse også neste år.

Tusen takk for oppmerksomheten, og lykke til videre med konferansen.